

Bemærkninger til lovforslaget

1. Indledning

Ved lovforslaget ændres retsplejelovens sagsomkostningsregler fastsat i kapitel 30 således, at det ikke længere vil være op til dommeren at træffe afgørelse om størrelsen af sagsomkostningerne ud fra et skøn, der i dag som udgangspunkt ifølge retspraksis sættes i forhold til størrelsen af sagsgenstanden (jf. § 228). Efter lovforslaget vil dommeren ved sin afgørelse skulle tage udgangspunkt i de konkrete regninger for sagsomkostninger, som vil blive fremlagt under den afsluttende domsforhandling. Som hidtil vil dommeren i de sager, hvor der bliver givet delvis medhold, hvor sagen hæves eller der indgås forlig, uden stillingtagen til sagsomkostningerne fra parternes side skulle afgøre, hvorvidt omkostningerne skal ophæves (ingen refusion), eller hvorledes sagsomkostningerne rimeligt bør deles imellem parterne. I de sager, hvor der er en klar afgørelse af, hvem der har vundet sagen, og hvem der har tabt sagen, lægges hovedreglen i retsplejelovens § 312, stk. 1, som udgangspunkt ubetinget til grund, således at den vindende part får sine omkostninger dækket fuldt ud, dog forudsat, at retten ikke skønner, at der foreligger særlige omstændigheder, eller at de dokumenterede sagsomkostninger er urimeligt høje eller ublu. Er dette tilfældet, må den vindende part selv erlægge de unødvendige meromkostninger. Parterne vil efter lovforslaget fortsat selv kunne træffe aftale om fordelingen af omkostningerne imellem sig efter retsplejelovens § 312, stk. 1, og nu med fuld dækning aftalemæssigt i modsætning til den nuværende bestemmelse i § 312, stk. 2, in fine.

Som nævnt sker fastsættelsen af sagsomkostninger i gældende ret, fastlagt gennem retspraksis, som udgangspunkt i forhold til størrelsen af sagsgenstanden og ikke på baggrund af de samlede omkostninger, der reelt har været forbundet med en retssags førelse, herunder den konkrete advokatregning. Problemet er, at sagsgenstandens størrelse ikke kan måles proportionelt med sagsomkostningerne, da en sag med en lille sagsgenstand kan være langt mere omfattende, end en sag med en stor sagsgenstand. Dette betyder i praksis,

at en part, der har vundet en sag, kan komme til at stå tilbage med en stor udækket advokatregning, hvilket ikke forekommer rimeligt, eftersom denne part jo netop har vundet sagen og dermed ikke burde påføres omkostninger for at have fået sin ret fastslået, blot fordi en retssag var eneste mulighed for at komme videre i sagen.

2. Baggrunden for lovforslaget

Forslagsstillerne mener ikke, at det danske retssystem i dag tilgodeser hensynet til, at alle skal være lige for loven. Det er et værdifuldt princip i Danmark, at fattig som rig skal kunne få sin ret prøvet. I straffesager findes også princippet om forsvarerbeskikkelse, således at alle, uanset økonomi, får en forsvarer som modpol til den offentlige anklager. Når det gælder civile søgsmål, er der imidlertid ikke samme adgang til at beskytte sagsøgte eller sagsøgere med dårlig økonomi. Derved mister disse borgere retssikkerhed oven i, at de har en dårlig social status m.v. som følge af dårlig økonomi.

Enhver borger skal have mulighed for, også i civile søgsmål, at få sin ret prøvet. Hvis borgeren er sagsøger, vil advokaten ofte anmode om at få et forskud på salæret til dækning af omkostningerne. Jo dårligere økonomi sagsøgeren har, des større krav om sikkerhed for salæret vil advokaten typisk forlange. Dette uanset om sagsøgeren har en god sag eller ej og uanset, hvor stor sagsgenstanden er. Advokaten ved nemlig, at selv om sagsøgeren vinder sagen, vil der være en efterregning, som sagsøgeren måske ikke kan betale. Dette giver forringet retssikkerhed.

En sagsøgt kan blive tvunget til at indgå forlig eller acceptere sagsøgerens påstand i erkendelse af, at selv om sagsøgte vil kunne vinde sagen, vil sagsøgte ikke kunne betale den efterregning, som en vunden sag alligevel efterlader. Det giver også forringet retssikkerhed.

Dette lovforslag har til formål at løse det problem. Lovforslaget har til formål at styrke retssikkerheden for de borgere, som kan have svært ved at finde midler til at betale advokathjælpen. Nok kan mindrebemidle-